

Ahistav jälitamine muutub eraldi kuriteoks

Justiitsministeerium saatis kooskõlastusringile nn Istanbuli konventsiooni eelnõu, millega kriminaliseeritakse ahistav jälitamine, naise suguelundite sandistav ümberlõikamine ja sundabielu. Lisaks muutub kuriteoks inimkaubanduse ohvrilt seksi ostmine.

„Ahistav jälitamine on levinud ja tõsine probleem. Eestis on elu jooksul ahistava jälitamisega kokku puutunud 13% naistest. Olukord, kus näiteks oma endist elukaaslast pidevalt telefoni või kirja teel ähvardatakse, põhjusega tema kodu või töö lähedale satutakse ja muid selliseid asju tehakse, ei ole mingil juhul lubatav. See jätab inimesele väga tugeva psühholoogilise jälje. Seetõttu peame vajalikuks selline kuritegu eraldi sätestada,“ ütles justiitsminister Urmas Reinsalu.

Euroopa Nõukogu naistevastase ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsioon ehk lühidalt Istanbuli konventsioon, mille Eesti 2014. aastal allkirjastas ja mille ratifitseerimiseks me ettevalmistusi teeme, näeb ette mitmeid õiguslikke vahendeid, mis Eestis on puudu või vajavad muutmist nagu eelpool toodud ahistav jälitamine, lisaks ka naise suguelundite moonutamine ja sundabielu. Konventsiooni eesmärk on kaotada naiste ja alla 18-aastaste tütarlaste vastu suunatud vägivald, mis on meeste ja naiste jätkuva ebavõrdsuse algpõhjus.

„Kõik need teod on tugevalt inimväärikut ja naiste õigusi alandavad. Näiteks naise suguelundite moonutamine kahjustab väga raskelt nende inimeste tervist, toomata samas mingisugustki meditsiinilist kasu. Sellised teod tuleb selgelt hukka mõista. Selle nõuab aga nii poliitilist tahet kui ka õiguslikke võimalusi,“ rääkis Reinsalu.

Osaliselt on need küsimused küll ka praeguse Eesti karistusõigusega kaetud läbi muude isikuvastaste kuritegude regulatsiooni, kuid näiteks ei ole karistatav tütarlapse ümberlõikamisele õhutamise. Samuti pole üheselt kriminaliseeritud ahistav jälitamine ja sundabielu. Muudatustega pikendatakse ka alaealise isiku suhtes toimepandud tegude aegumistähtaega kuni ohvri täisealiseks saamiseni.

„Inimkaubanduse ohvrilt seksi ostmise kriminaliseerimise soovitus tuleneb EL inimkaubanduse direktiivist ning see annab ühiskonnale selge signaali, et sellise raske kuriteo ohvriks langenud inimesi peab riik kaitsma. Eelkõige tahame vähendada nõudlust sellise teenuse järele,“ rõhutas minister.

Statistiline taust:

- Euroopa Liidu naistevastase vägivalda 2014. aastal läbi viidud uuringust selgus, et ligi viiendik naistest on kogenud alates 15. eluaastast ahistavat jälitamist. Uuring näitas, et Eestis oli ahistava jälitamisega elu jooksul kokku puutunud 13% naistest. Selliste kuritegude hulka kuulub näiteks solvavate või ähvardavate e-kirjade, sõnumite saatmine, telefonikõnede tegemine, avalik internetis ähvardamine, pidev inimese kodu- ja töökoha lähedal põhjusega viibimine jms.

- Maailmapanga 2015. aasta andmetel on ülemaailmselt naise suguelundite moonutamise eri vormidega kokku puutunud kuni 200 miljonit tüdrukut ja naist. Maailma Terviseorganisatsiooni hinnangul puudutab see igal aastal miljoneid tüdrukuid ja noori naisi. Viimase 25 aasta jooksul on naise suguelundite moonutamise levik siiski märkimisväärselt vähenenud; sellele on kaasa aidanud nii laialdane ennetustöö kui rahvusvaheliste ja riigisiseste naise suguelundite moonutamist keelustavate õigusaktide loomine. Kuigi naise suguelundite moonutamist Euroopas otseselt ei praktiseerita, on igal aastal hinnanguliselt kuni paarisajal tuhandel naisel ja tüdrukul oht sattuda Euroopas sellise teo ohvriks.

- Sundabielud on eriti levinud Aafrikas, Lähis-Idas ja Aasias. Sundabielude temaatika on immigratsiooni tulemusena laialdaselt esile kerkinud ka Euroopas. Eesti immigratsioonipoliitikat vaadates võiks meid eelkõige puudutada sundabielude sõlmimise ulatuslikkus näiteks Süürias, Iraagis ja Afganistanis. Nendes riikides on ligikaudu 20% sõlmitud abieludest sundabielud, mis on

Ahistav jälitamine muutub eraldi kuriteoks

Avaldatud veebilehel Eesti Kohtuekspertiisi Instituut (<https://www.ekei.ee>)

enamasti sõlmitud alaealiste tütarlastega.

Allikas URL: <https://www.ekei.ee/et/uudised/ahistav-jalitamine-muutub-eraldi-kuriteoks>